

natum eorum vel inciperet, vel desisterent tempus redificare, ut videre est in libro primo & secundo Esdrae.

S E X T O , temporibus Iudith summus Sacerdos erat Eliachim, qui & Ioaichim dicebatur, Iudith 4. & 12. At tempore Cambysis & Darij Hystaspis erat Iesu Isedech, ut pater ex lib. 1. Esdræ cap. 2. & ex Zacharia 3. Tempore autem Ochi summus Sacerdos erat Iaddus, qui occurrit Alexandro Magno, aut certe pater eius Iouathan, ut colligitur ex lib. 2. Esdræ cap. 12.

S E P T I M O , metuebant filii Israël, ne Nabuchodonosor euerteret Hierusalem, & templum Domini, Iudith 4. At tempore Cambysis, nec Hierusalem, nec templum extabat, quippe quia iam euerfa, & incensa fuerant à Chaldeis: tempore autem Darij Hystaspis, templum quidem redificatum est, sed non ciuitas Hierusalem. Præterea cum Dario isto iubente templum redificatum sit 1. Esdræ 6. quomodo credibile est, timuisse Iudeos, ne ab eodem iterum euerteretur?

O C T A V O , Holofernes interrogauit, Iudith 5. quis esset populus, qui habitabat in Iudea, quæ potentia eius, quis Rex, quæ multitudo? At certe Rex Persarum, & Principes eius nihil horum ignorare poterant: cum paulo ante Iudeos à se dimisissent.

N O N O , filii Israël cùm se pararent ad bellum contra Holofernem, maris circundederunt viros suos per omne Samiam usque Hiericho, Iudith 4. At tempore Cambysis & Darij, non habitabant Iudei in Samaria, sed gentiles, ut habetur 1. Esdræ 4. nec poterant Iudei muris circumdare ipsam Hierusalem, quod minus omnes viros per circumitum.

D E C I M O , scribitur in fine libri Iudith, pacem fuisse in Israël toto tempore quo superuixit Iudith, & multis annis postea: vixit autem Iudith annis CV. ut ibidem habetur. At post annum decimum tertium Ochi, quo vult Sulpius gesum esse bellum Holofernisi, vñq; ad Proloemum Lagi, qui iterum debellauit Iudeos, non sunt nisi triginta anni: debuisset ergo tunc Iudith esse annorum LXXX. vel XC.

V N D E C I M O , Nabuchodonosor anno decimo tertio regni sui bellum gesit contra filios Israël, Iudith 2. At Cambyses non regnauit nisi octo annos, teste Herodoto lib. 3. non igitur ipse est ille Nabuchodonosor.

D V O D E C I M O , accedit probabilis coniectura ex numero Maiorum ipsius Iudith. Nam in lib. Iudith cap. 8. numerantur patres, & aui, aliquique maiores Iudith, usque ad Simeonem filium Ruben, velut correctius videntur habere Græci codices filium Israël, & inueniuntur solum quindecim: in libro autem primo Esdræ cap. 7. numerantur maiores ipsius Esdræ, qui floruit tempore Cambysis, & Darij usque ad Aaron, & inueniuntur septendecim, quibus si addas alios usque ad Leui fratrem Simeonis erunt viginti. Cum igi-

A tur à Iacob Patriarcha usque ad Iudith sint multò pauciores generationes, quam ab eodem Iacob, usque ad Esdram, rectè conicimus, Iudith multò antiquorem fuisse, quam Esdram, qui tamen, ut diximus, temporibus Cambysis, & Darij maxime floruit.

Iam vero posteriores illæ sententiae, quæ históriam Iudith ad tempora Sedeciae, vel Iosiae referunt, duabus rationibus refelluntur. Prima ratio est; In libro Iudith cap. vltimo legimus, nullum fuisse, qui vexaret Israël toto spatio vitæ Iudith, & multis annis postea. Vixit autem Iudith, ut ibidem legimus usque ad annum centesimum quintum, nec erat vetula, sed puella, quando interfecit Holofernem, ut colligitur ex eo, quod puella vocatur, Iudith 12. Igitur pax fuit in terra Israël annis octoginta vel nonaginta. At ab initio regni Iosiae, usque ad bellum, quod intulit Rex AEgypti Ioaachaz Regi Iuda non fuerunt nisi anni tringinta, 4. Reg. 23. ab initio autem regni Sedeciae usque ad bellum, quod intulit Nabuchodonosor, non sunt nisi anni nouem, 4. Reg. 24. Itaque nisi fuerit Iudith, quando Holofernem occidit, annorum circiter LXXX. aut centum, non potest esse verum, quod Scriptura dicit in omni spatio vitæ eius, & multis annis postea non fuisse qui perturbaret Israël.

Altera ratio est, quia tempore Iudith sacerdos magnus erat Eliachim, qui & Ioaichim dicebatur, ut pater Iudith 4. & 15. At tempore Iosiae sacerdos magnus erat Helcias, 4. Reg. 23. tempore autem Sedeciae erat Sarai, 4. Reg. 25.

N O B I S I E T U R dicendum videtur, históriam Iudith incidisse in tempora Manasse Regis Iuda. Siquidem eo tempore regnabat apud Medos Diocles, qui Ecbatana redificauit, teste Eusebio in Chronicô, atque hunc Scriptura nostra Arphaxat appellat. Item eo tempore regnabant Assyriorum Reges in Ninive, ut constaret ex 4. Reg. 19. & ex Tobia capite primo. Credibile autem est eum, qui in libro Iudith dicitur Nabuchodonosor, alio nomine dictum esse Merodach Baladan, qui fuit etiam Rex Babylonis. Nam post Sennacherib regnauit sub finem regni Ezechiae patris Manasse, Aslar Addon, 4. Reg. 19. post Aslar Addon regnauit Merodach Baladan, cuius fit mentio 4. Reg. 20. & Hiætemie 30. necnon Iaiae 3. qui quidem Rex Babylonis erat, sed transiit ad se etiam regnum Assyriorum, & propterea nulla deinceps in Scripturis mentio fit Regum Assyriorum, sed solum Babylonis.

Cœpit autem regnare tertio anno Manasse, ut probabiliter, & ex coniecturis colligimus (nam certum initium regni eius ex nullo auctore probato haberi potest) quocirca annus eius decimus tertius, in quo bellum mouit contra Iudeos duce Holoferne, incidit in annum XVI. Manasse, quem Manasse paulo ante captiuum duxerat in Babylonem.

Extabant etiam tunc Hierosolyma & templū